

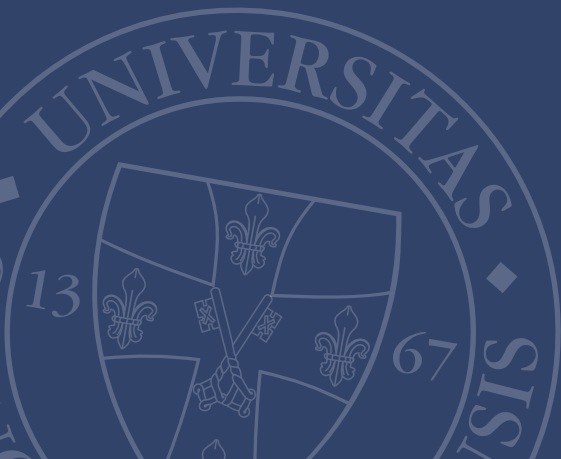

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

www.aok.pte.hu

Az arcideg funkció vizsgálata; perifériás arcidegbénulás okai

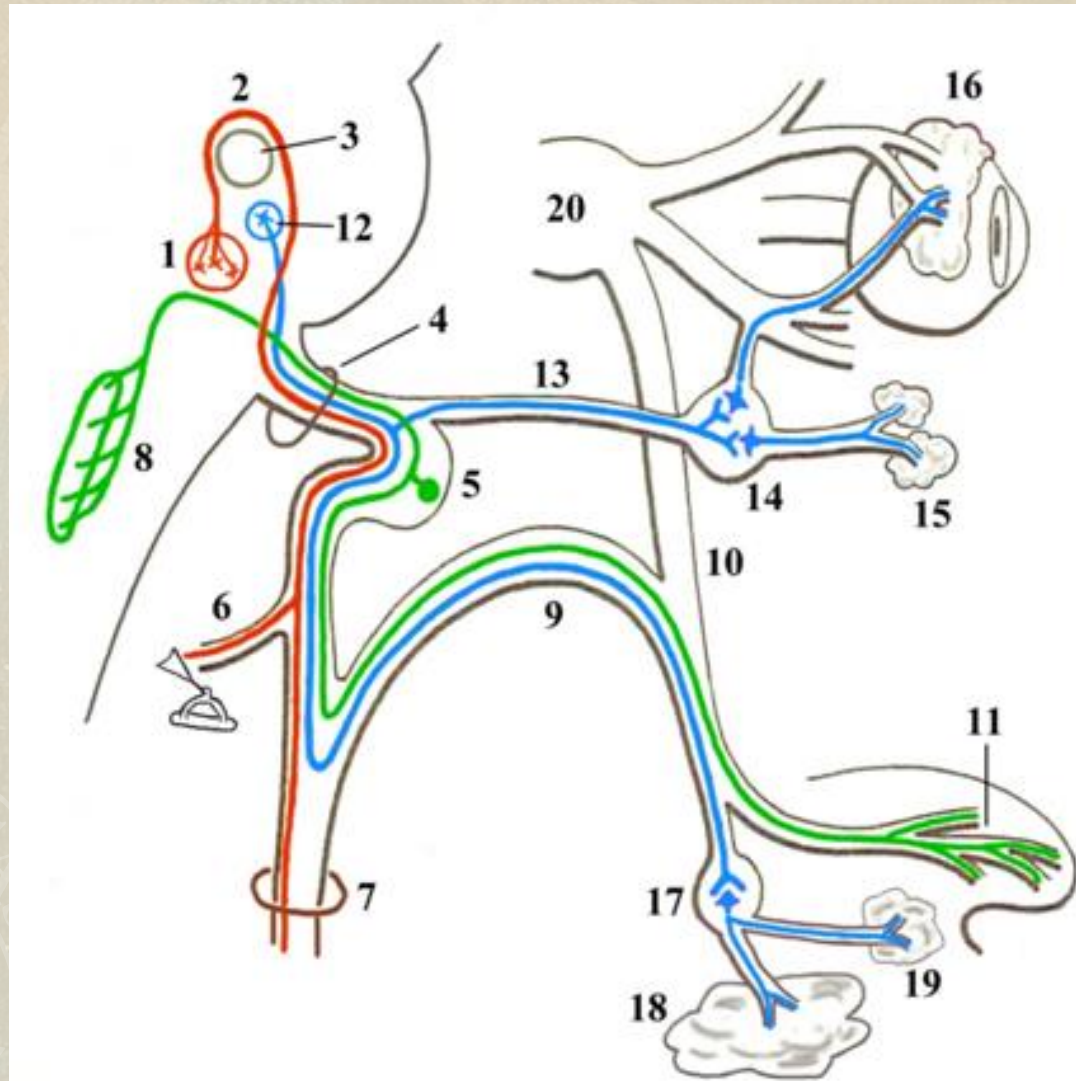
Dr. Tóth István

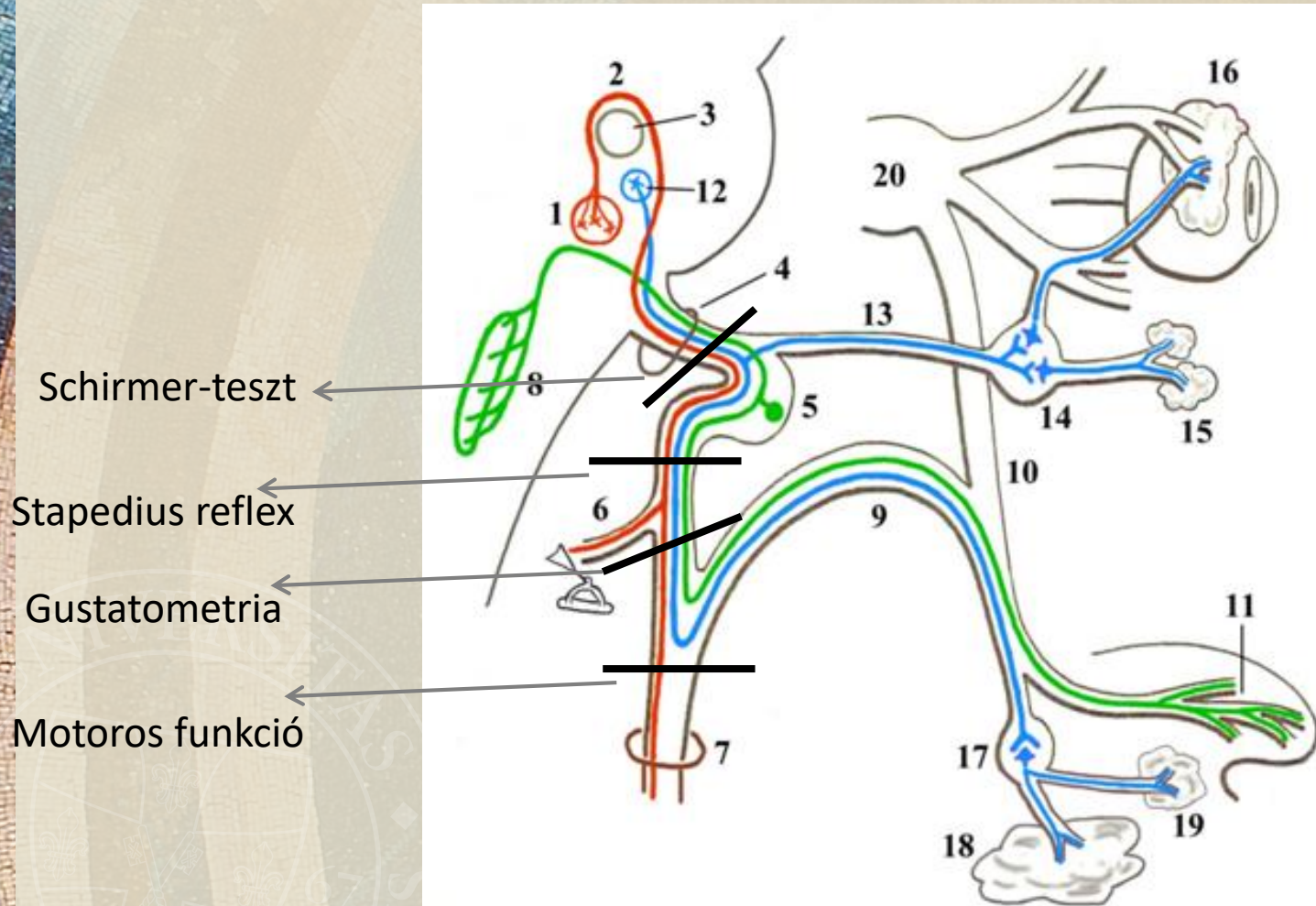
Az arcideg

- ◆ Az ideg első leírója: Sir Charles Bell, 1820-as évek
- ◆ ~10.000 idegrost
 - Szomatomotoros rostok (mimikai izmok)
 - Szekretomotoros rostok (kisnyálmirigyek – orrüreg, szájpad; submandibularis és sublingualis nyálmirigy)
 - Afferens ízézőrostok (nyelv elülső kétharmada)
 - Szomatoszenzoros afferens rostok (fülkagyló, külső hallójárat hátsó része)
- ◆ Szakaszai:
 - Belső hallójárat szaksz (1 cm)
 - Facialis csatorna (33 mm):
 - Intralabyrinth szaksz
 - Dobúri szaksz
 - Mastoideal szaksz
 - Oszlás: gl. parotisban

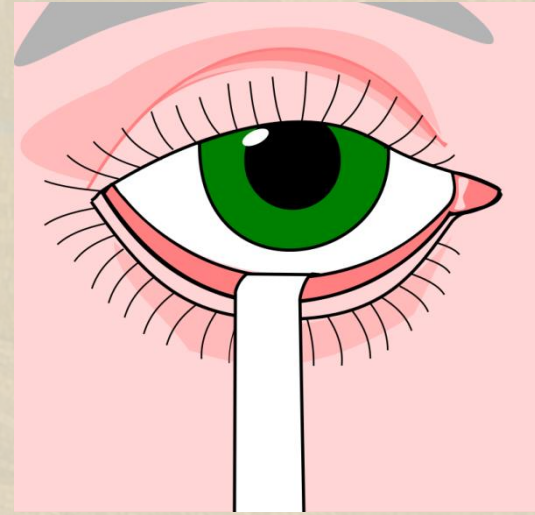
Nervus facialis - anatómia

Topodiagnosztika – lézió magasságának megállapítása

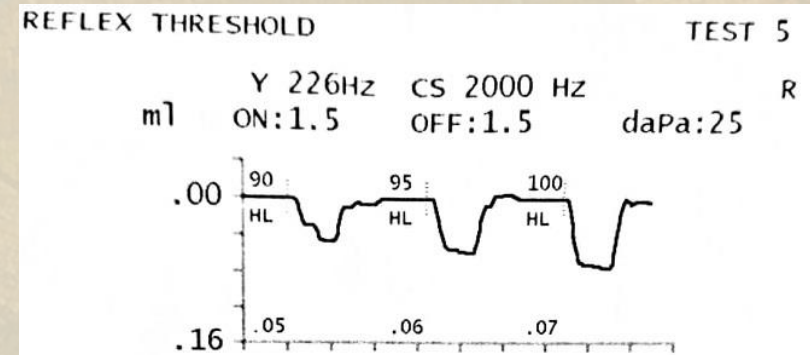
Schirmer-teszt

en.wikipedia.org

- ◆ Könnnytermelés vizsgálata
- ◆ Negatív: 5 perc alatt 10 mm < szakasz nedvesedig át a Schirmer-papíron
- ◆ Pozitív: <10 mm/ 5 min. => szemszárazság

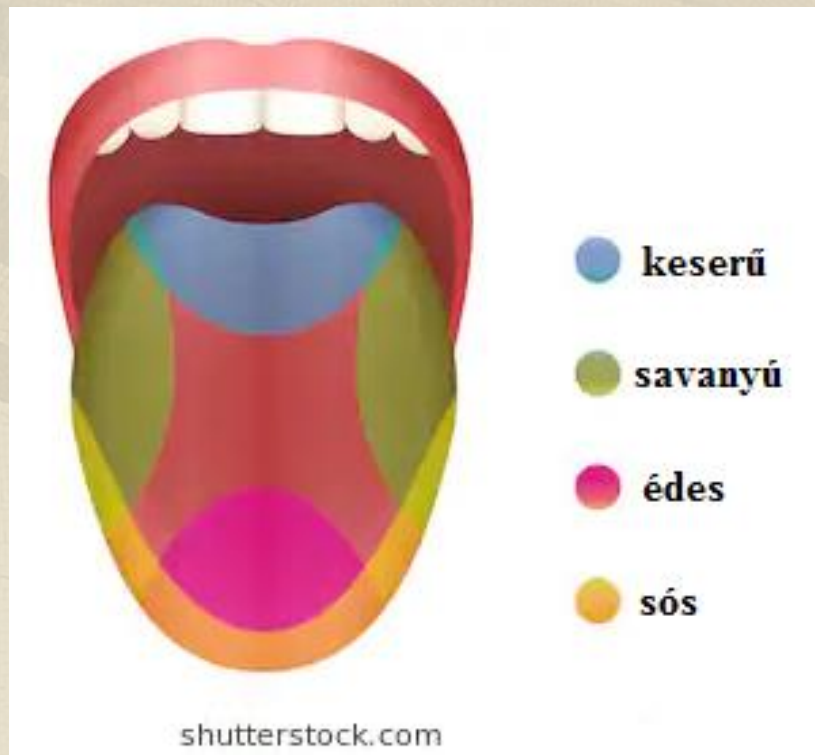
Stapedius reflex

- ◆ Belső fület védi a nagy intenzitású hangoktól
- ◆ Keresztezett reflex, mindkét oldali hangingerrel kiváltható adott oldalon (normál helyzetben)
- ◆ Normálisan a hallásküszöb felett 80 dB-lel kiváltható -> ez esetben regisztrálható (objektív audiometria része)
 - Feltétele: elfogadható hallás, középfül normál nyomásviszonya, hallócsontok intaktsága, normál arcideg működés
- ◆ Nem váltható ki:
 - Hallócsontláncolati fixáció
 - Nagyfokú hallásvesztés
 - Arcideg lézió

Gustatometria

- ◆ Az ízérzés tesztelése különböző ízekkel (nyelv elülső kétharmada)
 - Sós
 - Édes
 - Savanyú
 - (Keserű)

Motoros funkció – House-Brackmann skála

Grádus	Súlyosság	Jellemzők
1. fokozat	Ép funkció	Normál arcideg funkció.
2. fokozat	Enyhe diszfunkció	Gyengült funkció észlelhető közelről megfigyelve, nincs nyugalmi aszimmetria, normál tónus. Szemrés zárható kis erőltetéssel. Homlokráncolás mérsékelten gyengébb. Szájzugok enyhe aszimmetriája.
3. fokozat	Mérsékelt diszfunkció	Izomműködés során észrevehető, de nem jelentős aszimmetria. Nem súlyos synkinesis, kontraktúra, hemifacialis spasmus Nyugalomban szimmetrikus arcfelek, jó tónus. Szemzárás erőltetéssel. Homlokráncolás mérsékelt.
4. fokozat	Mérsékelten súlyos diszfunkció	Észlelhető gyengeség, aszimmetrikus mozgás. Nyugalomban normál szimmetria és tónus. Szemrés zárása sikertelen. Homlokráncolás sikertelen. Szájzugok között erőlködés ellenére is aszimmetria.
5. fokozat	Súlyos diszfunkció	Alig érzékelhető mozgás. Nyugalmi aszimmetria. Szemrés zárása sikertelen. Homlokráncolás sikertelen. Szájzug mozgása erősen korlátozott.
6. fokozat	Komplett paralízis	Nincs mozgás.

Motoros funkció

- ◆ Utasításra mimikai mozdulatok végrehajtása

Szájhúzás, mosolygás

Csücsörítés

Szemzárás

Homlokráncolás

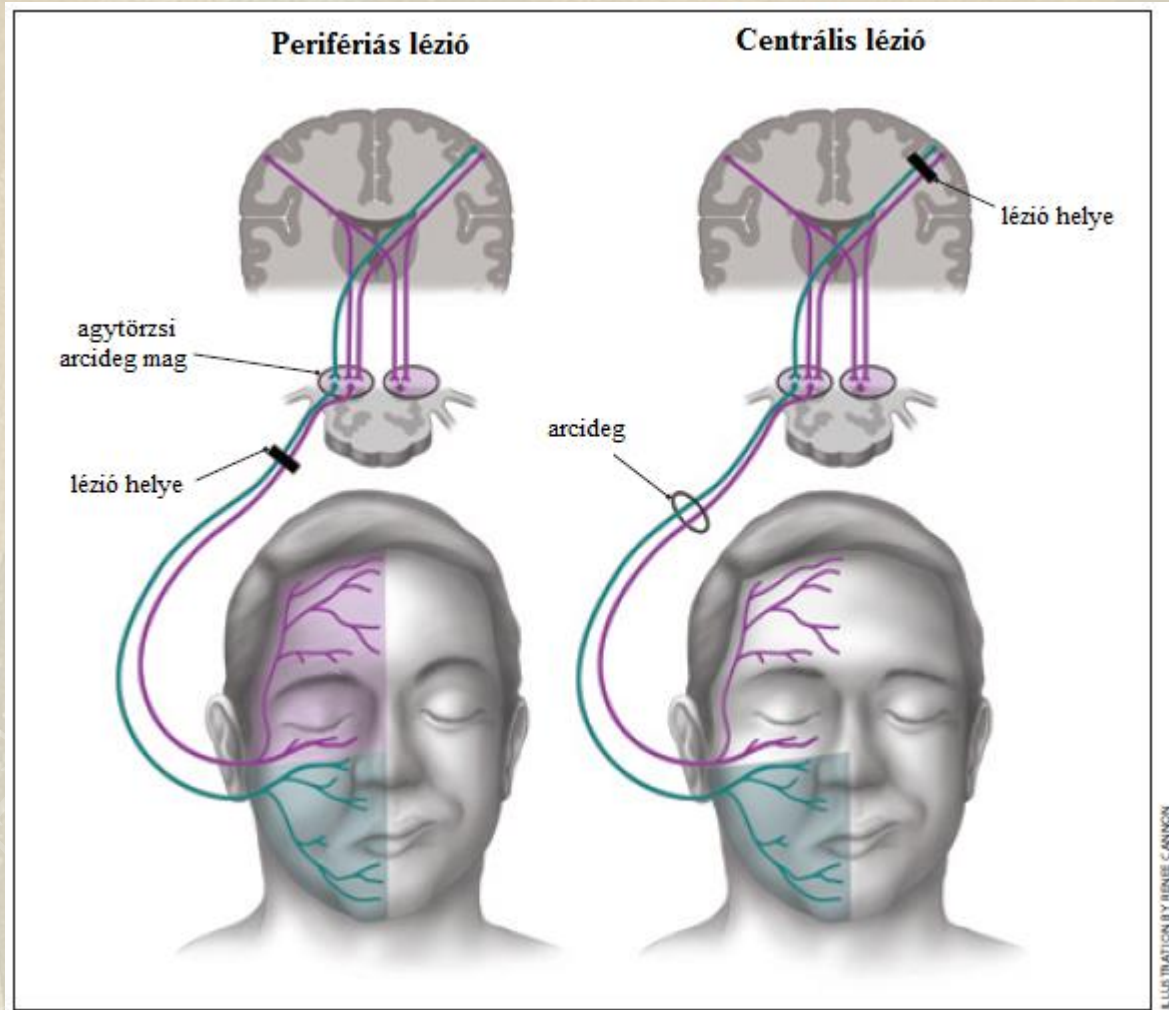

Jobb oldali, House-Brackmann V. perifériás arcidegbénulás

Perifériás vs. centrális paresis differenciálása

- ◆ Perifériás = az agytörzsi magtól distalisan jelentkező lézió, általában mindhárom motoros ág érintett
 - => fül-orr-gégészeti vizsgálat
- ◆ Centrális = a supranuclearis beidegzés károsodása, általában kérgi lézió
 - **Figyelem!** Keresztezett pályák, csak szájzúg elcsempülés; homlok, szemzárás megkímélt
 - **CAVE:** egyéb stroke alarmírozó jelek (dysarthria, szédülés, látászavar, féloldali végtaggyengeség, bulbaris tünetek)
 - => ideggyógyászati ellátás!!!

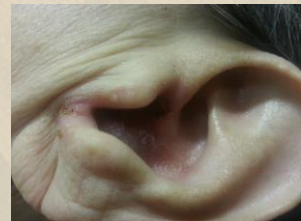
Perifériás vs. centrális paresis differenciálása

Perifériás arcidegbénulás okai

◆ Infekciók

- Herpes simplex vírus (Bell-paresis) - leggyakoribb
 - Egyéb lehetséges tünetek: fülfájdalom, halláspanasz, ízérzés zavara
- Ramsay-Hunt-szindróma (varicella zoster vírus)
 - + fülfájdalom, zosteres hólyagok a cavum conchaeban
 - Egyéb lehetséges tünetek: halláscsökkenés, szédülés
- Otitis media supp. acuta, mastoiditis
 - Fülfájdalom, halláscsökkenés, láz
 - Otoscopos kép!, proc.mast, vizsgálata, laborvizsgálat, CT-vizsgálat
- Lyme-kór – kórokozó: Borrellia burgdorferi – kullancscsípés!
 - Erythema migrans (bőrtünetek), ízületi fájdalom
 - Szerológiai vizsgálat
- Vírusok (HIV, influenza, mumpsz, stb.)

Perifériás arcidegbénulás okai

◆ Daganatok

- Cholesteatoma (otitis media suppurativa chronica cholesteatomatosa)
 - Fülváladékozás, halláscsökkenés, fültükri kép!, nem fáj!
- Vestibularis schwannoma; belső hallójárat tumorerok
 - + fülzúgás, halláscsökkenés, szédülés
- Facialis neurinoma
- Fej-nyaki paragangliomák – ált. középfül vascularizált tu.
 - + pulzatis fülzúgás, halláscsökkenés, szédülés, fülvérzés, (nyaki terime)
- Parotis rosszindulatú daganatai
 - Terime a fültőmirigyben – FTAB!!!
- KIR tumorok, stb.
 - + agyi nyomásfokozódás tünetei, egyéb agyideg léziók

Perifériás arcidegbénulás okai

- ◆ Trauma, iatrogén ok
 - Sziklacsont törések, fül-, parotisműtét kapcsán
- ◆ Neurológiai okok (Guillain-Barre-szindróma, KIR tumor stb.)
 - **CAVE:** sclerosis multiplex, stroke – centrális facialis paresis!!!
- ◆ Szisztémás okok (autoimmun betegségek, diabetes mellitus stb.)
- ◆ Veleszületett okok (pl.: Melkersson-Rosenthal-szindróma)